

עבירת המרדה - משמעותה והעונש בצידה

בכל מדינה דמוקרטית קיים איזון דק בין חופש הביטוי ולבין הצורך להגן על סדרי הממשל. כלומר, בין יכולתם של אזרחים ותושבים להביע את דעתם באופן חופשי ואף לבקר את הממשל, ובין הצורך לשמר את תפקודו התקין ולמנוע כאוס. חוק העונשין נדרש לעניין זה ומונה מספר עבירות הפוגעות בסדרי השלטון והמדינה, ובהן בולטת עבירת ההמרדה. לכאורה, עבירה זו קובעת עונשי מאסר כבדים על מי שמפרסם או עושה דברים כנגד השלטון, אך למעשה ישנם סייגים רבים שמאפשרים את המעשים ואת הביטוי החופשי. עו"ד אסף דוק מסביר אודות עבירת ההמרדה ומרכיביה.

יסודות עבירת המרדה

על פי סעיף 136 לחוק העונשין, המרדה היא הבאת אדם או קבוצת אנשים לכדי בוז, אי נאמנות או שנאה לרשויות המשפט או החוק המדינה. כמו כן, הסתה או גירוי של יושבי הארץ לנסות להשיג שינוי של דברים חוקיים בדרכים לא כשורות. בנוסף, המרדה יכולה להיות עירור של מורת רוח או אי שביעות רצון בקרב יושבי הארץ, וכן עירור של איבה ומדנים בין חלקי אוכלוסייה שונים. בגין כל המעשים האלו קובע סעיף 133 לחוק העונשין ענישה מרבית של **חמש שנות מאסר**, ולא רק עליהם אלא על כל מי שמנסה, מכין את עצמו או קושר קשר עם אחרים לביצוע המעשים.

גם פרסום של דברי המרדה הינו עבירה פלילית

על פי סעיף 134 לחוק העונשין, גם פרסום של המרדה צפוי לענישה מרבית של **חמש שנות מאסר**. כלומר, כל מי שמפרסם, משעתק או מדפיס דברים שיש בהם כדי להמריד. כמו כן, כל מי שמייבא פרסומים מעין אלו אם היה לו יסוד סביר להניח שיש בהם כדי להמריד. עוד נקבע עונש מרבי של **שנת מאסר אחת** על כל מי שמחזיק פרסומים שיש בהם כדי להמריד, ללא הצדקה כדיון.

האם ישנן הגנות לטובת נאשמים בעבירות המרדה?

חשוב להדגיש כי בניגוד לעבירות פרסום אחרות שיש בהן משום פגיעה באחרים, כאן **לא** עומדת לזכות הנאשם הגנת האמת. כלומר, גם אם הנאשם יטען שהפרסום או מעשי וניסיונות ההמרדה שביצע היו מושתתים על עובדות אמיתיות, לא תהיה בכך משום הגנה או חפות. יחד עם זאת, בית המשפט לא ירשיע אדם בעבירות המרדה או פרסום על בסיס עדותו של אדם אחד.

כמו כן, כתב אישום בעבירות אלו תוגש רק בהסכמתו של היועץ המשפטי לממשלה, ובכל מקרה לא יאוחר **משנה אחת** מהיום שהעבירה בוצעה. הסיבה לסייג זה נעוצה כמובן בהתנגשות החזקה שבין חופש הביטוי בחברה דמוקרטית, ובין הצורך לגונן עליה, כך שכל מקרה ייבדק לגופו והיועץ לא ימהר לאשר הגשת כתבי אישום. יתר על כן, ישנם מספר סייגים חשובים שבהחלט מאפשרים להעביר ביקורת על הרשויות, שאיננה נחשבת להמרדה.

מהן תעמולה וביקורת שאינן נחשבות לעבירה פלילית?

סעיף 138 לחוק העונשין מבהיר כי ישנם מקרים רבים בהם מותר וחוקי להעביר ביקורת או לפרסם תעמולה כנגד רשויות הממשל. כלומר, מקרים אלו לא ייחשבו להמרדה. ראשית, אם נאום, מעשה או פרסום היו מתוך כוונה להוכיח שהממשלה טעתה או הוטעתה במעשה שעשתה. שנית, אם הכוונה בהם הייתה להוקיע פגמים או טעויות בסדרי המדינה או דיניה, או במוסד ממשלתי כלשהו או בסדרי משפט ושלטון – כשהמטרה היא להביא לתיקון של הפגמים או הטעויות. שלישית, אם הכוונה הייתה לשכנע את יושבי או אזרחי המדינה לפעול למען שינוי בדרכים כשורות, ורביעית – אם הכוונה הייתה לסלק דברים שעלולים לעורר רגשי עוינות או מדנים בין חלקי האוכלוסייה השונים. ניתן לראות כי סייגים אלו מצמצמים מאוד את מרחב עבירת ההמרדה, ולמעשה מאפשרים ליושבי הארץ להעביר ביקורת ולפעול למען שינוי חברתי וציבורי

בדרכים כשרות.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין המרדה?

במידה והנך חשוד בעבירות המרדה אתה זקוק לעורך דין פלילי מנוסה שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך, בין אם זה בחקירת המשטרה ובין אם זה בכותלי בית המשפט, שכן המדובר בעבירה שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד עבורך הכוללות כאפשרות סבירה לחלוטין גם שהייה מאחורי סורג ובריח. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחשודים ונאשמים בעבירות פגיעות בסדרי המשטר והחברה בכלל ובעבירת ההמרדה בפרט מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה וזומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין המרדה או פרסום המרדה פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאר פרטים](#) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}